

Palvelujärjestelmän uudistaminen-valmistelun käynnistäminen / asian uusi käsittely

Ahall 27.05.2024 § 185
13375/00.01.02.00/2023

Valmistelija: Jussi Lampi, puh. 044 714 2631,
jussi.lampi(at)pshyvinvointialue.fi; Leila Pekkanen, puh. 040 830
2789, leila.pekkanen@pshyvinvointialue.fi

Päätöksen taustaa:

Hyvinvointialuejohtaja on tehnyt aluehallitukselle 27.5.2024 § 196 päätösehdotuksen, jonka mukaan aluehallitus päättää poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä aluehallituksen kokous 18.09.2023 § 282 / Palvelujärjestelmän uudistamisohjelma –valmistelun käynnistäminen.

Mikäli aluehallitus päättää poistaa em. virheellisen päätöksen, ratkaistaan asia uudestaan esteettömässä aluehallituksen kokoonpanossa tässä pykälässä.

Alla asian asiaselostus:

Pohjois-Savon hyvinvointialue rakentui yhdistämällä aiemman kuntapohjaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäjien toiminta. Hyvinvointialueen toiminnassa integroituu sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi aina erityisen vaativista palveluista perustason palveluihin.

Hyvinvointialueen käynnistymisvaiheessa alkuvuodesta 2023 keskityttiin varmistamaan turvallinen siirtymään uuteen organisaation. Hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen on aika aloittaa palvelujärjestelmän kokonaisuudistus. Uuden järjestelmän tuomat mahdollisuudet kehittää ja uudistaa toimintaa on hyödynnettävä täysimääräisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämistä haastaa voimakkaasti henkilöstön saatavuuden ongelmat, väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu ja kustannustason nousu. Toiminnan uudistaminen on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväen palvelujärjestelmän. Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus koskee kaikkia hyvinvointialueen palveluita ja toimialoja.

Hyvinvointialueuudistus mahdollistaa sote-palvelujärjestelmän uudistamisen asiakaslähtöisesti ja peruspalveluita vahvistaen hyödyntäen integroitunutta järjestelmää.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmassa valmistellaan neljä kokonaisuudistusta:

- R1. Vastaanottotoiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

Uudistusten valmistelua tukee muun muassa seuraavat läpileikkaavat toimenpiteet:

- Digitaalisten palveluiden uudistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 02.10.2023 § 304)
- Kiinteistöselvitys ja toimitilaverkko (kuntien kanssa tehdyt 3+1 vuokrasopimukset pitää arvioida 31.12.2024 mennessä.)
- Hallinto ja tukipalvelut (strategisen ohjelma; Ahall 05.06.2023 § 187)
- Henkilöstövoimavarojen kehittäminen ja vahvistaminen (strategisen ohjelma, Ahall 05.06.2023 § 186)

Uudistusten valmistelua ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen sote-palvelustrategia (Avalt 19.06.2023 § 34) ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma (Ahall 01.11.2023 § 366). Sote-palvelustrategian ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti palvelujärjestelmän ja -verkon uudistaminen aloitettiin syksyllä 2023 ja alustava virkamiesvalmistelu R1- ja R2- uudistusten osalta saatiin valmiiksi helmikuussa 2024. Virkamiesvalmistelu tehtiin työryhmissä, joissa palvelutoimialoilla on keskeinen rooli uudistusten valmistelussa. Hyvinvointialueen johtoryhmä johtaa työskentelyä.

Uudistukset valmisteltiin skenaariotyöskentelynä, jossa kullekin uudistukselle valmistellaan useita vaihtoehtoisia toteuttamistapoja ja sisältöjä päätöksentekoa varten. Skenaarioihin suunnitellaan tarkat toimenpiteet, niiden aikataulut ja arvioidaan kustannusvaikutukset. Kokonaisuudistuksissa tarkastellaan palveluiden järjestämistä huomioiden väestön palvelutarve tulevaisuudessa ja uudet toimintamallit esimerkiksi liittyen liikkuviin palveluihin, digitaalisiin palveluihin, etäpalveluihin ja kotiin vietäviin palveluihin sekä ns. ”kivijalka” palvelut. Keskeisintä on hakea kustannusvaikuttavaa toimintamallien uudistamista.

Talven ja kevään 2024 aikana valmisteltuja skenaarioita käsitellään laajasti hyvinvointialueen toimielimissä, henkilöstön ja kansalaisten sekä kuntien kanssa (Ahall 28.02.2024 § 55). Kokonaisreformien skenaariot (R1- ja R2) on tarkoitus saada päätöksentekoon valtuustoon kesällä 2024 ja loput (R3- ja R4) vuoden 2024 aikana.

Palvelujärjestelmän uudistamisohjelmalla pyritään kokonaisuudessaan saavuttamaan n. 30 - 50 M€ vuotuinen kustannusvaikutus, joka toteutuessaan tasapainoittasi hyvinvointialueen taloutta merkittävästi. Hyvinvointialueen talousennuste vuodelle 2024 on noin 96 miljoonaa euroa alijäämäinen (Ahall 13.05.2024 § 168)

Valmistelijan päätösehdotus:

Aluehallitus päättää

1. hyväksyä tähän saakka tehdyn valmistelun
2. asettaa uudistamisohjelmalle kokonaisuudessaan 30-50M€ vuotuisen kustannusvaikutustavoitteen
3. hyväksyä alustavan aikataulun uudistukselle

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Palvelujärjestelmän kokonaisuudistus on edellytys taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toteutumiselle. Ko. ohjelma päivitetään vastaamaan uudistuksen tavoitteita sekä ministeriöiden mahdollisesti alueelle asettamia tavoitteita. Kokonaisuudistus tukee talouden tasapainon vaatimuksia.

Kokonaisuudistuksen tavoitteet ovat yhtenevät sekä valtakunnallisen uudistuksen että Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyväksytyjen strategioiden kanssa. Integraation tulee toteutua myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen ja turvallisuuspalvelujen yhteensovittamisena.

Esittelijä

hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää:

1. hyväksyä tähän saakka tehdyn valmistelun
2. asettaa uudistamisohjelmalle kokonaisuudessaan 30-50M€ vuotuisen kustannusvaikutustavoitteen
3. hyväksyä alustavan aikataulun uudistukselle

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

- Riitta Raatikainen, Merja Rautiainen, Kati Åhman ja Markku Siponen ilmoittivat olevansa esteellisiä (HL 28.1 kohta 5 ja 7) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 9.06 - 9.07.
- Läsnä kokouksessa Teija Savolainen-Lipponen, Anna Partanen ja Juho Pahajoki klo 9.06-9.07.
- Puheenjohtajana toimi Hannu Kokki.

Päätösehdotus hyväksyttiin.